

VI Lenin

Tredje Internationalen och dess plats i historien

”Entente”-ländernas imperialister blockerar Ryssland och strävar efter att isolera, som en smittohärd, sovjetrepubliken från den kapitalistiska världen. Dessa personer, som skryter över sina institutioners ”demokratism”, är så förblindade av hat mot sovjetrepubliken att de inte märker hur löjliga de själva gör sig. Man tänke sig bara: de framskridna, mest civiliserade och ”demokratiska” länderna, beväpnade till tänderna och i militärt avseende odelat behärskande jorden, är dödsförskräckta för den *ideologiska* smitta, som utgår från ett ruinerat, hungrande, efterblivet och enligt deras försäkringar rentav halvbarbariskt land!

Enbart denna motsägelse öppnar ögonen på de arbetande massorna i alla länder och bidrar till att avslöja imperialisterna Clemenceaus, Lloyd Georges, Wilsons och deras regeringars hyckleri.

Men inte bara kapitalisternas förblindelse på grund av deras hat mot sovjeterna hjälper oss, utan även deras inbördes gräl, därför att det får dem att sätta krokben för varandra. De har sinsemellan ingått en verklig tystnads sammansvärjning, emedan de mer än allt fruktar spridningen av sann information om sovjetrepubliken i allmänhet och om dess officiella dokument i synnerhet. Likväl har den franska bourgeoisins huvudorgan, *Le Temps*, publicerat ett meddelande om att Tredje internationalen, Kommunistiska internationalen, bildats i Moskva.

Vi framför av denna anledning vårt värdsamma tack till en franska bourgeoisins huvudorgan, till denna ledare för den franska chauvinismen och imperialismen. Vi är redo att sända

Le Temps en högtidlig adress för att betyga tidningen vår erkänsla för att den hjälper oss så skickligt och framgångsrikt.

Av det sätt, på vilket *Le Temps* sammanställde sitt meddelande på grundval av vår radiosändning, framgår helt klart de motiv, som lett detta penningpåsens organ. Det ville ge Wilson ett nålsting, en pik: se bara, med vilka ni tillåter förhandlingar! De slughuvuden, som skriver på penningpåsarnas beställning, märker inte hur deras försök att skrämma Wilson med bolsjevikerna i arbetarmassornas ögon förvandlas till reklam för boljevikerna. Än en gång: vårt värdsamma tack till de franska miljonärernas organ!

Tredje internationalen bildades i ett sådant världsläge, att inga förbud, inga småfuttiga och ynkliga knep av ”entente”-imperialisterna eller kapitalismens lakejer, så som scheidemann-anhängarna i Tyskland och renneristerna i Österrike, kunde hindra vetenskapen om och sympatierna för denna international att sprida sig bland världens arbetarklass. Denna situation har skapats av den proletära revolutionen, som påtagligt växer fram överallt – dag för dag, ja timme för timme. Denna situation har skapats av *rådsrörelsen* bland de arbetande massorna, vilken redan nått en sådan styrka, att den verkligen blivit *internationell*.

Första internationalen (1864-72) lade grunden till arbetarnas internationella organisation för att förbereda deras revolutionära anstormning mot kapitalet. Andra internationalen (1889-1914) var den proletära rörelsens internationella organisation, en rörelse som växte *på bredden*, vilket inte kunde ske utan att temporärt sänka den revolutionära nivån, utan att tillfälligt stärka opportunisten, vilken sist och slutligen ledde till denna internationals skymfliga sammanbrott.

Tredje internationalen bildades faktiskt 1918, då många års kamp mot opportunisten och socialchauvinismen, särskilt under kriget, ledde till att kommunistiska partier bildades inom

en rad nationer, Formellt grundades Tredje internationalen på dess första kongress, i mars 1919 i Moskva. Och denna internationals mest karakteristiska drag, dess kallelse att uppfylla och i praktiken omsätta marxismens rättesnören samt förverkliga socialismens och arbetarrörelsens hundraåriga ideal – detta Tredje internationalens mest karakteristiska drag kom genast till uttryck i att den nya, tredje ”Internationella arbetarassociationen” *redan nu* börjat att i viss mån *sammanfalla med en union av socialistiska sovjetrepubliker*.

Första internationalen lade grunden till den proletära, internationella kampen för socialism.

Andra internationalen var en epok, då jordmånen förbereddes för rörelsens vidsträckta massutbredning i en rad länder.

Tredje internationalen tog emot frukterna av Andra internationalens arbete, rensade bort dess opportunistiska, socialchauvinistiska, borgerliga och småborgerliga avskräde och *började förverkliga* proletariatets diktatur.

Det internationella förbundet av partier, vilka leder världens mest revolutionära rörelse, proletariatets rörelse för att kasta av kapitalets ok, har nu en oförläpigt fast bas: flera *sovjetrepubliker*, som i internationell skala materialiserar proletariatets diktatur, dess seger över kapitalismen.

Tredje internationalens, Kommunistiska internationalens, världshistoriska betydelse är att den börjat förverkliga Marx’ grundläggande paroll, den paroll, som sammanfattade resultatet av socialismens och arbetarrörelsens sekellånga utveckling, den paroll, som uttrycks i begreppet proletariatets diktatur.

Detta geniala förutseende, denna geniala teori håller på att bli verklighet.

Dessa latinska ord är nu översatta till alla språk som talas av det nutida Europas folk, ja än mer – till all världens språk. En ny epok har börjat i världshistorien.

Mänskligheten kastar av sig den sista formen för slaveri: det kapitalistiska slaveriet eller löneslaveriet.

Genom att mänskligheten befriar sig från slaveri övergår den för första gången till verklig frihet.

Hur kunde det hända, att det första land, som förverkligade proletariatets diktatur, organiserade en sovjetrepublik, var ett av Europas mest efterblivna länder? Vi misstar oss knappast, om vi säger, att just denna motsättning mellan Rysslands efterblivenhet och dess ”språng” till demokratiens högsta form, via den borgerliga demokratin till sovjetdemokratin eller den proletära demokratin, var en av orsakerna (jämte de opportunistiska vanornas och de kälkborgerliga fördomarnas tryck på de flesta av socialismens ledare), som i väst särskilt försvårat eller fördröjt förståelsen för sovjeternas roll.

Arbetarmassorna har överallt i världen instinktivt fattat sovjeternas betydelse som proletariatets kampmedel och som en form av den proletära staten. Men de av opportunisten fördärvade ”ledarna” har fortsatt och fortsätter alltjämt att dyrka den borgerliga demokratin och kallar den ”demokrati” i allmänhet.

Är det underligt, att förverkligandet av proletariatets diktatur framför allt påvisade ”motsättningen” mellan Rysslands efterblivenhet och dess språng *via* den borgerliga demokratin? Underligt vore det, om historien skulle skänka oss genomförandet av demokratin *nya* form *utan* en rad motsättningar.

Vilken marxist som helst, till och med vilken person som helst, som överhuvudtaget känner till den moderna vetenskapen, svarar utan tvivel nekande, ifall man ställer honom frågan: "Är det troligt, att de olika kapitalistiska länderna kommer att gå över till proletariatets diktatur likmässigt eller harmoniskt och proportionellt?" I kapitalismens värld har det aldrig funnits eller kunnat finnas vare sig likmässig, harmonisk eller proportionell utveckling. Varje land har särskilt utpräglad utvecklat än den ena, än den andra sidan eller draget, eller gruppen av egenskaper hos kapitalismen och arbetarrörelsen. Utvecklingsprocessen har försiggått olikmässigt.

När Frankrike genomförde sin stora borgerliga revolution och därmed väckte hela den europeiska kontinenten till ett historiskt nytt liv, stod England, som då var betydligt mera kapitalistiskt utvecklat än Frankrike, i spetsen för den kontrarevolutionära koalitionen. Men den brittiska arbetarrörelsen under denna epok föregriper genialt mycket av den kommande marxismen.

När England skänkte världen den första breda, verkligt massomfattande och politiskt utformade proletärrevolutionära rörelsen, chartismen, förekom på den europeiska kontinenten i de flesta fall svaga borgerliga revolutioner, och i Frankrike utbröt det första stora inbördeskriget mellan proletariat och bourgeois. Bourgeoisin krossade proletariatets olika nationella avdelningar var för sig och på olika sätt i olika länder.

England utgjorde exemplet på ett land, där bourgeoisin enligt Engels' uttryck tillsammans med den förborgerligade aristokratin skapade det mest förborgerlige överskiktet inom proletariatet. Det framskridna kapitalistiska landet var under åtskilliga decennier på efterkälken ifråga om proletariatets revolutionära kamp. Frankrike tycktes uttömma proletariatets krafter i två hjältemodiga uppror av arbetarklassen mot bourgeoisin åren 1848 och 1871, uppror som världshistoriskt sett gett utomordentligt mycket. Sedan övergick ledningen i arbetarrörelsens international till Tyskland, från 1870-talet, då Tyskland ekonomiskt sett låg efter både England och Frankrike. Men när Tyskland ekonomiskt överflyglat båda dessa länder, dvs i början av 1910-talet, visade det sig att i spetsen för Tysklands marxistiska arbetarparti, vilket gällt såsom ett mönster för världens alla marxistiska partier, stod en klick inpiskade skurkar, ett det snuskigaste pack som sålt sig till kapitalisterna, från Scheidemann och Noske till David och Legien, de allra avskyvärdaste bödlar från arbetarklassens led i monarkins och den kontrarevolutionära bourgeoisins tjänst.

Världshistorien går oavlåtligt mot proletariatets diktatur, men på långt ifrån jämna, enkla eller raka vägar.

När Karl Kautsky ännu var marxist och inte den renegat från marxismen, som han blev genom sin kamp för enhet med scheidemannanhängarna och för den borgerliga demokratin mot den sovjetiska eller proletära demokratin, skrev han i själva början av 1900-talet artikeln Slaverna och revolutionen. I denna artikel beskrev han de historiska betingelser, som angav möjligheten att ledningen i den internationella revolutionära rörelsen kunde övergå till de slaviska folken.

Så blev det också. För en tid – självfallet endast för en kort tid – har ledningen i den revolutionära proletära internationalen övergått till ryssarna, liksom den under olika perioder av 1800-talet låg hos engelsmännen, sedan hos fransmännen och därefter hos tyskarna.

Jag har redan vid flera tillfällen haft anledning att framhålla: i jämförelse med de framskridna länderna var det lättare för ryssarna att *börja* den stora proletära revolutionen, men det blir svårare för dem att *fortsätta* den och föra den till slutgiltig seger i meningen fullständig organisering av ett socialistiskt samhälle.

Det var lättare för oss att börja, för det första därför att tsarmonarkins ovanliga – för 1900-talets Europa – politiska efterblivenhet gav ovanlig kraft åt massornas revolutionära anstormning. För det andra åstadkom Rysslands efterblivenhet en egenartad sammansmältning av den proletära revolutionen mot bourgeoisin med bonderevolutionen mot godsägarna. Det var detta vi startade ifrån i oktober 1917, och vi skulle då inte ha segrat så lätt, om vi inte hade börjat just med det. Redan 1856 påvisade Marx på tal om Preussen, att det fanns möjlighet för en säregen förening av den proletära revolutionen med ett bondekrig. Bolsjevikerna har alltsedan 1905 hävdad idén om proletariatets och böndernas revolutionärt demokratiska diktatur. För det tredje gjorde revolutionen 1905 utomordentligt mycket ör arbetar- och bondemassornas politiska skolning, emedan den bekantade deras förtrupp med den västeuropeiska socialismens ”sista ord” och även på grund av massornas revolutionära aktion. Utan en sådan ”general-repetition” som förekom 1905 skulle revolutionerna 1917, både den borgerliga – februari-revolutionen – och den proletära – Oktoberrevolutionen – ha varit omöjliga. För det fjärde tillät Rysslands geografiska förhållanden landet att längre än andra länder hålla stånd mot de kapitalistiska, avancerade ländernas militära övermakt. För det femte underlättade proletariatets säregna förhållande till bönderna övergången från en borgerliga revolutionen till den socialistiska, det underlättade stadsproletariatets inflytande på de halvproletära, fattigare skikten av de arbetande massorna på landsbygden. För det sjätte underlättade strejkkampens långa skola och den europeiska arbetarmassrörelsens erfarenhet uppkomsten av en så egenartad proletär revolutionär organisationsform som *sovjeterna* under den allvarliga revolutionära situationen, som snabbt skärptes.

Denna uppräknig är naturligtvis inte fullständig. Men tills vidare kan vi inskränka oss till den.

Den sovjetiska eller proletära demokratin föddes i Ryssland. I jämförelse med Paris-kommunen hade ett andra världshistoriskt steg tagits. Proletärernas och böndernas sovjetrepublik visade sig vara den första stabila socialistiska republiken i världen. Den kan, såsom en *ny statstyp*, inte längre dö. Den står nu inte längre ensam.

För att fortsätta arbetet på att bygga upp socialismen och för att slutföra detta krävs ännu oerhört mycket. Rådsrepubliker i mer kultiverade länder, där proletariatet är starkare och har större inflytande, har alla chanser att gå förbi Ryssland, då de en gång slår in på den proletära diktaturens väg.

Den bankruttrade Andra internationalen håller nu på att dö och ruttnar bort levande. Den spelar faktiskt rollen som den internationella bourgeoisins lakej. Detta är i sanning en gul international. Dess främsta ideologiska ledare, i stil med Kautsky, förhärligar den *borgerliga* demokratin och kallar den ”demokrati” i allmänhet eller – vilket är ännu dummare och klumpigare – ”ren demokrati”.

Den borgerliga demokratin har tjänat ut, liksom Andra internationalen, vilken utförde ett historiskt nödvändigt och nyttigt arbete, när uppgiften för dagen var att förbereda massorna inom den borgerliga demokratins ram.

Den mest demokratiska borgerliga republik har aldrig varit och inte kunnat vara något annat än ett maskineri för att undertrycka de arbetande under kapitalet, ett politiskt maktverktyg för kapitalet, en bourgeoisins diktatur. Den demokratiska borgerliga republiken lovade majoriteten makten och proklamerade den, men kunde aldrig förverkliga den, så länge privat ägande av jorden och övriga produktionsmedel existerade.

I den borgerliga demokratiska republiken var ”friheten” i verkligheten en frihet *för de rika*. Proletärerna och de arbetande bönderna kunde och måste använda den för att förbereda sina

krafter för att störta kapitalet, för att övervinna den borgerliga demokratin, men som allmän regel kunde de arbetande massorna inte *faktiskt* åtnjuta demokrati under kapitalismen.

För första gången i världen har sovjetdemokratin eller den proletära demokratin skapat *demokrati* för massorna, för de arbetande, för arbetarna och småbönderna.

Aldrig förut har det i världen funnits en sådan statsmakt för befolkningens *flertal* som sovjetmakten, där majoriteten i *verkligheten* har makten.

Denna makt undertrycker utsugarnas och deras hantlangares ”frihet”, den fråntar dem ”friheten” att utsuga, ”friheten” att göra sig rika på svält, ”friheten” att kämpa för att återupprätta kapitalets herravälde, ”friheten” att ingå överenskommelser med den utländska bourgeoisin mot arbetarna och bönderna i det egna landet.

Må kautskyanerna försvara en sådan frihet! För att göra detta måste man vara en renegat från marxismen, en renegat från socialismen.

Sammanbrottet för Andra internationalens ideologiska ledare, sådana personer som Hilferding och Kautsky, har ingenstans framträtt så tydligt som i deras fullständiga oförmåga att fatta en sovjetiska eller proletära demokratis betydelse, dess förhållande till Pariskommunen, dess historiska plats och dess nödvändighet som form för den proletära diktaturen.

Die Freiheit, den ”oavhängiga” (läs: kälkborgerliga, brackiga, småborgerliga) tyska socialdemokratins organ har i nr 74, den 11 februari 1919, publicerat uppropet Till Tysklands revolutionära proletariat.

Uppropet är undertecknat av partistyrelsen och hela dess grupp i ”nationalförsamlingen”, den tyska varianten av vår konstituerande församling.

Detta upprop anklagar scheidemann-anhängarna för att sträva efter att avlägsna *råden* och föreslår – skämt åsido! – att man skall *före*na råden med konstituerande församlingen och ge råden vissa statliga rättigheter och en viss plats i författningen. Att försona och förena bourgeoisins diktatur med proletariatets diktatur! Så enkelt! Vilken genialt brackig idé!

Det är bara synd att den redan prövats under Kerenskijs tid i Ryssland av de förenade mensjevikerna och socialistrevolutionärerna, dessa småborgerliga demokrater, som inbillar sig vara socialister.

Den som läst Marx men inte förstått, att antingen bourgeoisins diktatur eller proletariatets diktatur är möjlig i varje tillspetsad situation, vid varje allvarlig sammandrabbning mellan klasserna i det kapitalistiska samhället, han har ingenting förstått vare sig av Marx’ ekonomiska eller politiska teori.

Men Hilferding, Kautsky & Co:s genialt brackiga idé om en fredlig förening av bourgeoisins diktatur och proletariatets diktatur kräver en särskild granskning, om man vill gå till grunden med de ekonomiska och politiska orimligheter, som hopats i detta mycket märkliga och komiska upprop av den 11 februari. Det måste uppskjutas till en senare artikel.*

* Se artikeln *Berninternationalens hjältar*. Red

Moskva, den 15 april 1919

Publicerat i maj 1919 i nr 1 av tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional*

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 38, s 301-309